

Formellt FSC-klagomål angående avverkningsanmäld nyckelbiotop med höga naturvärden

Fäbodåsen i Ragunda kommun, Jämtlands län

Avverkningsanmälan:

- *A 51015-2020 (1,57 ha) inkommen 2020-10-07 (Registrerad nyckelbiotop)*
- *A 51369-2020 (2,42 ha) inkommen 2020-08-07 (Knärotsförekomster)*
- *A 36644-2020 (1,31 ha) inkommen 2020-08-07*
- *A 51010-2020 (3,99 ha) inkommen 2020-10-07*

Beskrivning

Nyckelbiotopen består av granskog med stort inslag av asp samt även sälg, björk och tall. Förekomsten av död ved är riklig. I nyckelbiotopen och i de intilliggande avverkningsanmälda skogarna har följande naturvårdsarter påträffats:

- Knärot (VU)
- Garnlav (NT)
- Granticka (NT)
- Lunglav (NT) 11 fyndplatser
- Ullticka (NT) 2 fyndplatser
- Vedtrappmossa (NT) 2 fyndplatser
- Skinnlav
- Stuplav

Av knärot (VU), fridlyst enligt §8 Artskyddsförordningen, påträffades cirka 100 plantor i avverkningsanmälan A 51369-2020. Knärot är beroende av hög och jämn luftfuktighet i gamla, ostörda skogsmiljöer. Den är känslig för snabba förändringar av ljus-/vindförhållanden eller uttorkning och försvinner snabbt på kalhyggen när de grunt växande jordstammarna exponeras för solljus som torkar upp marken. Arten missgynnas kraftigt av modernt skogsbruk (Artdatabanken). På grund av att arten minskar kraftigt i skogslandskapet höjdes arten till hotkategori VU i rödlistan för 2020. Även övervakningslokaler med besök vart tredje år föreslås. Forskning visar att det krävs hänsynsytor på minst 0,5 hektar för att arten inte ska ta skada vid avverkning av intilliggande skog (Johnson, 2014). Observera att utan dispens från Länsstyrelsen är det olagligt att på något sätt skada knärotens växtplatser.

Klagomål

Att en nyckelbiotop avverkningsanmäls strider mot 6:41 i FSC-standarden.

Om knärotens kända växtplatser skulle skadas bryter det mot princip 1 i FSC-standarden vilket innebär att certifikatsinnehavaren ska följa alla tillämpliga lagar, förordningar och nationellt ratificerade internationella avtal, konventioner och överenskommelser.

En vanlig föryngringsavverkning av skogarna intill nyckelbiotopen skulle i praktiken innebära en omvandling av naturlig skog till plantageskog vilket strider mot 6:9 i FSC-standarden.

Utdrag ur FSC-standarden

PRINCIP 1: LAGEFTERLEVNAD: Certifikatsinnehavaren ska följa alla tillämpliga lagar, förordningar och nationellt ratificerade internationella avtal, konventioner och överenskommelser.

6.4 Certifikatsinnehavaren ska skydda sällsynta arter och hotade arter samt deras livsmiljöer inom skogsbruksenheten. Det ska ske genom avsättningar, andra skyddade områden och genom att skapa konnektivitet och/eller genom andra direkta åtgärder som gynnar dessa arters överlevnad och livskraft. Åtgärderna ska stå i förhållande till brukandets skala, intensitet och risk, samt till sällsynta och hotade arters bevarandestatus och ekologiska krav. Certifikatsinnehavaren ska beakta den geografiska spridningen och ekologiska krav hos sällsynta och hotade arter utanför skogsbruksenhetens gränser när beslut om åtgärder inom skogsbruksenheten ska fattas.

6.4.1 Följande biotoper undantas från alla skogsbruksåtgärder, förutom åtgärder påkallade för att bevara eller främja biotopens naturliga eller hävdbeingade biologiska mångfald:

- a) utpräglat olikåldriga och skiktade naturskogar med riklig förekomst av gamla/grova träd och rikligt med grövre död ved i olika nedbrytningsstadier,
- b) nyckelbiotoper enligt Skogsstyrelsens definition och metod (1995),
- c) impediment (mark vars virkesproducerande förmåga är mindre än 1 m³sk per hektar och år).

6.4.3 Bevarandeåtgärder genomförs för de kända förekomster av rödlistade arter som påverkas av skogsbruk.

6.5 Certifikatsinnehavaren ska identifiera och skydda ett för landskapet representativt urval av naturliga ekosystem och/eller återställa dem till mer naturliga förhållanden. Om för landskapet representativa, naturliga ekosystem saknas eller är otillräckliga ska certifikatsinnehavaren återställa en del av skogsbruksenheten till mer naturliga förhållanden. Områdenas storlek samt restaurerings- och skyddsåtgärder som vidtas ska stå i förhållande till ekosystemens bevarandestatus och värde på landskapsnivå och

till brukandets skala, intensitet och risk. Detta gäller även restaurerings- och skyddsåtgärder i plantageskogar.

6.9 Certifikatsinnehavaren ska inte omvandla naturlig skog till plantageskog, inte heller ska naturlig skog eller plantageskog som FSC-standard för skogsbruk i Sverige FSC-STD-SWE-03-2019 SW – 52 av 94 – uppkommit genom omvandling av tidigare naturlig skog omvandlas till icke skoglig markanvändning, förutom då:

a) en mycket begränsad del av skogsbruksenheten påverkas, och

b) omvandlingen kommer att medföra uppenbara, betydande, nya, långsiktigt säkerställda bevarandefördelar för skogsbruksenheten, och

c) omvandlingen varken skadar eller hotar höga bevarandevärden (HCV) och andra platser eller tillgångar som behövs för att upprätthålla eller förbättra dessa höga bevarandevärden.

Artskyddsförordning (2007:845)

8 § I fråga om sådana vilt levande kärlväxter, mossor, lavar, svampar och alger som anges i bilaga 2 till denna förordning är det **förbjudet att** i den omfattning som framgår av bilagan 1. plocka, gräva upp eller **på annat sätt ta bort eller skada exemplar av växterna**, och 2. ta bort eller skada frön eller andra delar.

15 § Länsstyrelsen får i det enskilda fallet ge dispens från förbudet i 6, 8 och 9 §§ som avser länet eller del av länet, om det inte finns någon annan lämplig lösning och dispensen inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde.

Miljöbalken 8 kap. Bestämmelser om skydd för biologisk mångfald

1 § Föreskrifter om förbud att inom landet eller del av landet döda, skada, fånga eller störa vilt levande djur eller att ta bort eller skada sådana djurs ägg, rom eller bon eller att skada eller förstöra sådana djurs fortplantningsområden och viloplatsar får meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Sådana föreskrifter får meddelas, om det finns risk för att en vilt levande djurart kan komma att försvinna eller utsättas för plundring eller om det krävs för att uppfylla Sveriges internationella åtaganden om skydd av en sådan art. Förbudet får dock inte gälla fall då ett sådant djur måste dödas, skadas, fångas eller störas till försvar mot angrepp på person eller värdefull egendom.

2 § Föreskrifter om förbud att inom landet eller del av landet ta bort, skada eller ta frö eller andra delar från vilt levande växter får meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Sådana föreskrifter får meddelas, om det finns risk för att en vilt levande växtart kan komma att försvinna eller utsättas för plundring eller om det krävs för att uppfylla Sveriges internationella åtaganden om skydd av en sådan art.

Miljöbild från nyckelbiotopen.

Miljöbild.

Knärot (VU) som är fridlyst enligt §8 Artskyddsförordningen växer i avverkningensanmälan A51369-2020.

Miljöbild. Växtplats för knärot (VU).